

Avgifter för personer som omfattas av beslut enligt LSS

Dokumenttyp	Taxa
Fastställt/upprättad	2013-12-19 av Kommunfullmäktige § 85
Senast reviderad	Kf § 97/2016
Detta dokument gäller för	Vård och omsorg, LSS
Giltighetstid	Tills vidare
Dokumentansvarig	Enhetschef resurs- och biståndsenheten
Dnr	2013-458

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	3
1. Syftet med dokumentet.....	5
2. Rutiner.....	5
3. Lagar som reglerare avgiftssättningen.....	5
4. Förbehållsbelopp.....	7
5. Bostad med särskild service för vuxna.....	7
5.1 Avgift i samband med insats.....	7
5.2 Hyra av fullvärdig bostad.....	7
5.3 Fritid och kultur.....	7
5.4 Måltider.....	7
5.5 Övrigt.....	7
6. Familjehem och bostad med särskild service för barn och ungdom enligt 9:8 § LSS.....	8
6.1 Beräkning av föräldrars ersättningsbelopp för barn i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar.....	8
6.1.1 Inkomst och grundavdrag.....	8
6.1.2 Ändrade procentsatser.....	9
6.1.3 Barnets egna inkomster.....	9
6.1.4 Jämkning.....	9
6.2 Utebliven betalning av ersättningsbelopp.....	9
6.3 Årlig omräkning av ersättningsbelopp.....	10
6.4 Överklagande av ersättningsbelopp.....	10
6.5 KommunikERING och delgivning av ersättningsbelopp.....	10
6.6 Barnbidrag.....	10
7. Korttidsplats och korttidstillsyn.....	10
7.1 Måltider.....	10
7.2 Resor.....	11
7.3 Sjukbidrag/Förtidspension.....	11
7.4 Underhållsbidrag.....	11
7.5 Barnbidrag.....	11
7.6 Övrigt.....	11
8. Daglig verksamhet.....	11
8.1 Måltider.....	12
8.2 Arbetsresor.....	12
8.3 Habiliteringsersättning.....	12
9. Hälso- och sjukvård.....	12

1. Syftet med dokumentet

Syftet med LSS-taxan är att ge den enskilde god information om vilka kostnader som är förenade med insatser enligt LSS. Därmed skapas möjlighet för den enskilde att få en överblick över sin ekonomi och att planera den därefter. Taxan ger även kommunen riktlinjer för avgifter och ersättningar i samband med insatser enligt LSS.

Utgångspunkten för avgiftssystemet är att avgifter för vård- och omsorgsinsatser inte får uppgå till så höga kostnader att den enskilde inte har tillräckliga medel för sina personliga behov.

Det ska vara enkelt och lättförståeligt och oberoende av var den enskilde får sin vård, om det är i det egna hemmet eller i ett gruppböende.

2. Rutiner

En gång per år får samtliga en inkomstförfrågan. Ändras förhållanden under året, på grund av till exempel ändrad hyra vid byte av bostad, är var och en skyldig att lämna uppgift om detta.

Uppgifter om pension, sjuk och aktivitetsersättning och bostadstillägg som betalas ut från Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten överförs via datafil från dessa myndigheter.

För att kunna fastställa avgift, krävs att kommunen har tillgång till nödvändiga inkomstuppgifter. Om begärda inkomstuppgifter inte lämnas efter en påminnelse skickas ett avgiftsbeslut med maxavgift ut.

Ny avgift gäller från och med den månad inkomstuppgifter lämnats till kommunen.

Avgiftsåret sträcker sig från 1 januari till 31 december. Avgiften räknas om en gång per år och nytt avgiftsbeslut skickas ut. Omräkningen tillämpas vid debiteringen i februari som avser januari. Om större förändringar, som kan påverka avgiftens storlek, sker under året ska omräkning ske. Detta kan ske på den enskildes eller kommunens begäran.

Avgiften för HSL är kopplad till Hjo kommuns taxa för Vård och omsorg och uppräknas årligen enligt den. Habiliteringsersättning och matersättning följer kostenhetens kostnadsuppräkning och uppräknas årligen enligt det.

I övrigt ges förvaltning i uppdrag att årligen uppdatera taxan utifrån gällande uppräkningsdata.

3. Lagar som reglerare avgiftssättningen

Omfattande behov som beror på ett funktionshinder ska inte leda till att personen tvingas till en lägre levnadsstandard än vad andra har som inte har motsvarande behov. Därför är utgångspunkten att stöd och service som ges enligt LSS ska vara avgiftsfri. De undantag som finns regleras i följande lagutrymme.

18 § LSS

Kommunen får ta ut avgift för personlig assistans som kommunen utför åt Försäkringskassan. Det innebär att vi kan uppbära den enskildes ersättning för de timmar som vi utför.

”Av dem som enligt beslut av Försäkringskassan är berättigade att få assistansersättning enligt 51 kap.

socialförsäkringsbalken får avgift för personlig assistans tas ut inom ramen för sådan ersättning. Lag (2010:480).”

19 § LSS

Av den som har en inkomst får skälig avgift tas ut av den enskilde för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter enligt de grunder som kommunen bestämmer. Avgiften får inte överstiga kommunens självkostnader. Den enskilde ska förbehållas tillräckliga medel för personliga behov. ”Skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter får tas ut av dem som har hel allmän ålderspension, hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken eller annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader. Kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov. Lag (2010:480).”

20 § LSS

Föräldrar till barn och ungdomar under 18 år och som inte bor i föräldrahemmet är skyldiga att i skälig omfattning bidra till kommunens kostnad för omvårdnaden. Kommunen får uppbära motsvarande underhållsbidrag för barnet.

”Om någon som är under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av denna lag, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden.

Kommunen får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.”

21 § LSS

I andra fall än ovan nämnda får kommunen inte ta ut någon avgift för insatser som ges.

”I andra fall än som anges i 18–20 §§ får avgifter eller ersättning för kostnader inte tas ut för insatser enligt denna lag.”

5 § förordning om stöd och service till vissa funktionshindrade

Föreskrifterna i 6 kap. 2 - 4 §§ socialtjänstförordningen (2001:937) om föräldrars skyldighet att bidra till kommunens kostnader för ett barns vård i ett annat hem ska gälla även när ett barn får vård i ett annat hem med stöd av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Förordning (2001:938).

6 § förordning om stöd och service till vissa funktionshindrade

Vid bedömningen av den enskildes personliga behov enligt 19 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade ska även beaktas kostnader på grund av funktionshindret som inte täcks på annat sätt.

6 kap. socialtjänstförordningen

Avgifter m.m.

2 §

Vård av barn

”Föräldrarnas skyldighet enligt 8 kap. 1 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453) att bidra till kommunens kostnader för ett barns vård i ett annat hem än det egna bestäms efter samma grunder som om det gällde att bestämma betalningsskyldighet för var och en av dem enligt 19 kap. socialförsäkringsbalken.

Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får dock inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken.

Skatteverket ska på begäran lämna kommunen de inkomst- och förmögenhetsuppgifter som behövs för att fastställa en förälders del i kommunens kostnader enligt första stycket. Förordning (2010:1716).”

3 §

Om en förälder har fullgjort en fastställd underhållsskyldighet mot ett barn genom att betala ett engångsbidrag eller annat bidrag till barnets underhåll till en behörig ställföreträdare för barnet för den tid då detta vårdas i ett annat hem än det egna, är föräldern i motsvarande mån fri från skyldighet att ersätta kommunen för dess kostnad under samma tid.

4. Förbehållsbelopp

Den enskilde ska tillförsäkras tillräckliga medel för personliga behov genom kommunens förbehållsbelopp.

Grunder för beräkning av förbehållsbelopp framgår av 19 § LSS och 8 kap. 1-9 §§ SoL.

5. Bostad med särskild service för vuxna

I LSS prop. 1992/93:159 s. 85 anges att alla ska ha möjlighet till en bra bostad till en rimlig kostnad.

5.1 Avgift i samband med insats

Den enskilde betalar ingen avgift för sin omvårdnad. Den enskilde ska inte ha någon merkostnad på grund av sitt funktionshinder.

Kommunen har rätt att ta ut avgift för mat, bostad, fritid och kultur.

5.2 Hyra av fullvärdig bostad

Den enskilde innehar hyreskontrakt på bostaden.

Utgångspunkten vid hyressättning i särskilda boendeformer är hyresnivån hos allmännyttan. Utifrån kvadratmeterpriset på motsvarande bostad görs tillägg och avdrag utifrån olika kriterier såsom närhetsfaktorn (kvalitet och självständighet) och trygghetsfaktorn. Se *Sveriges Kommuner och Landstings* cirkulär 1995:79 ”Hyressättning av särskilda boendeformer”.

5.3 Fritid och kultur

När kommunen anordnar aktiviteter som den enskilde väljer att delta i får skälig avgift tas ut.

5.4 Måltider

Avgift får tas ut för mat som serveras i samband med en insats.

Gruppboendena har självhushållning. Varje individ bekostar och köper in sin egen mat. Vid de tillfällen mat lagas i storgrupp delas kostnaden mellan individerna.

5.5 Övrigt

En bostad med särskild service för vuxna är som vilken bostad som helst. Det innebär att den enskilde bär sina egna kostnader för personliga behov, fritid och resor.

I de fall kommunen tillhandahåller förbrukningsvaror (toalettpapper, hushållspapper tvättmedel och tvättlappar m.m.) så debiteras den boende en avgift för förbrukningsvaror. Kostnaden justeras enligt Konsumentverkets rekommendationer och är under år 2014, 175: -/mån.

6. Familjehem och bostad med särskild service för barn och ungdom enligt 9:8 § LSS

En bostad med särskild service för barn och ungdomar ska ge barnet behövlig omvårdnad, fritid och kultur. Verksamheten gör tillsammans med anhöriga upp vad som räknas in i begreppen för att ge barnet en god vardag. Verksamheten står för den grundläggande nivån.

Presenter, möbler, leksaker och annat som föräldrarna anser att barnen ska ha och som är utöver grundutrustningen/grundnivån bekostas av föräldrarna själva. Deras betalningsskyldighet motsvarar dock endast underhållsbidraget.

20 § LSS reglerar föräldrars skyldighet att ta del av kommunens kostnad för placerade barn. Föräldrarnas kostnad är densamma oavsett om det är ett boende eller familjehem.

”Om någon som är under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av denna lag, är föräldrarna skyldiga att i skäligen utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden. Kommunen får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet”.

6 kap 2§ Socialtjänstförordningen

”Föräldrars skyldighet enligt 8 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) att bidra till kommunens kostnader för barns vård i annat hem än det egna bestäms efter samma grunder som om det gällde att bestämma betalningsskyldighet för var och en av dem enligt 19 kap. socialförsäkringsbalken. ”Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får dock inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållstödbeloppet.”

Skyldigheten att betala underhållsbidrag gäller båda föräldrarna oavsett om de är vårdnadshavare eller ej. Varje förälder (oavsett om de är samboende, gifta eller bor på varsitt håll) ska betala utifrån sin förmåga.

Den summa som underhållsbidraget uppgår till är det högsta ersättningsbelopp som föräldrar är skyldiga att betala för sina barn i familjehem eller i bostad för särskild service. Underhållsbidraget är år 1273 kr per månad år 2014. Underhållsbidraget innefattar alla nödvändiga livskostnader såsom mat, läkarbesök, mediciner samt till viss del resor.

Underhållsbidraget betalas på faktura till kommunen som därefter sköter barnets alla utgifter. Det sker ingen redovisning till anhöriga.

6.1 Beräkning av föräldrars ersättningsbelopp för barn i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar

6.1.1 Inkomst och grundavdrag

Beräkning av föräldrars inkomster och grundavdrag regleras i Socialförsäkringsbalken kap. 19.

Den ersättningsskyldige föräldrarnas inkomst ska beräknas i enlighet med det senast fattade taxeringsbeslutet och med utgångspunkt i

1. Inkomst av tjänst
2. Inkomst av kapital
3. Inkomst av näringsverksamhet.

Vid beräkning av kapitalinkomster ska numera hänsyn tas till kvittningssgilla realisationsförluster och uppskovsavdrag vid byte av bostad. Det grundavdrag som därefter ska göras vid beräkning av en förälders ersättningsbelopp höjs till 100 000 kronor.

Skattemyndigheten ska på begäran lämna kommunen de inkomst- och förmögenhetsuppgifter som behövs för att fastställa en förälders ersättningsbelopp (Socialtjänstförordningen kap.6).

För föräldrar som till exempel bor i ett annat land där inkomsten inte är taxerad i Sverige görs en uppskattning av betalningsförmågan.

6.1.2 Ändrade procentsatser

Ersättningsbeloppet beräknas som en viss procent av föräldrarnas inkomst enligt ovan. Procentsatsen varierar med det totala antal barn som föräldern är försörjningsskyldig för enligt 7 kap. 1 § föräldrabalken.

Procentsatsen ska vara 14 procent för ett barn och 11,5 procent per barn för två barn samt 10 procent per barn för tre barn. För varje ytterligare barn ökas den totala procentsatsen med en procent.

Omräkningen görs i anslutning till den förändrade försörjningsskyldigheten och kan således ske när som helst under året.

6.1.3 Barnets egna inkomster

Ett barn kan ha egna inkomster t.ex. förtidspension/sjukbidrag, som kommer att påverka nivån på föräldrarnas ersättning till kommunen.

Barnets inkomster beräknas på samma sätt som föräldrarnas, men här tillämpas ett grundavdrag på 48 000 kronor.

Om barnet har inkomster som överstiger 48 000 kronor minskas föräldrarnas ersättningsskyldighet med hälften av den inkomst som överstiger 48 000 kronor t.ex.

Barnet har egen inkomst med 70 000 - grundavdraget 48 000 = 22 000 kronor.

Hälften, dvs 11 000 kronor, reducerar de belopp föräldrarna ska betala till kommunen. Respektive förälders ersättningsbelopp reduceras i detta exempel med 5 500 kronor.

6.1.4 Jämkning

Om det framräknade beloppet bedöms oskäligt i förhållande till respektive förälders ekonomiska förmåga, sociala situation eller för att de t.ex. står för vissa av barnets kostnader kan ersättning jämkas till en skälig nivå. Jämkning kan ske redan från början eller vid ett senare tillfälle.

6.2 Utebliven betalning av ersättningsbelopp

Om föräldern inte är betalningsbenägen sker samma förfaringssätt som vid andra placeringar och vid beslut om underhållsbidrag, det vill säga ärendet drivs till inkasso.

6.3 Årlig omräkning av ersättningsbelopp

Den årliga omräkningen av ersättningsbeloppet som grundar sig på ny taxering är inte ett nytt beslut om att betala ersättning till kommunen utan endast en omräkning av beloppet. Delgivning av beräkningsunderlaget ska därför inte ske.

Respektive föräldrar ska underrättas om det nya ersättningsbeloppet.

6.4 Överklagande av ersättningsbelopp

Beslut om vad en förälder ska betala i ersättning till kommunen kan ej överklagas med förvaltningsbesvär.

6.5 KommunikERING och delgivning av ersättningsbelopp

Innan beslut fattas om att föräldrar ska betala ersättning till kommunen för ett barn under 18 år som får vård utanför det egna hemmet ska beräkningsunderlaget och beräknad ersättning kommuniceras med dem.

Föräldrarna blir därigenom informerade om beräkningssättet och ges möjlighet att se om underlaget är korrekt. Det ger dem även möjlighet att eventuellt begära jämkning av ersättningsbeloppet.

Föräldrarna ska informeras om att beloppen omräknas årligen samt när antalet barn, som de är försörjningsskyldiga för, ändras. Det slutliga beslutet om ersättningsbeloppet med uppgift om när och hur det ska betalas ska delges respektive förälder.

6.6 Barnbidrag

Föräldrarna uppbär barnbidrag för barnet. Om barnbidraget går till föräldrarna ska föräldrarna sköta barnens inköp av kläder, fickpengar och fritidsaktiviteter.

Föräldrarna kan välja att överlåta barnbidraget till verksamheten. Det sker ingen redovisning på pengarna. Om verksamheten handhar barnets fickpengar sker en redovisning av kvitton på dessa.

7. Korttidsp plats och korttidstillsyn

7.1 Måltider

För personer som beviljats korttidsvistelse eller korttidstillsyn har kommunen rätt att ta ut avgift för mat, motsvarande självkostnadspris.

- Frukost 14 kr (20 %)
- Lunch 35 kr (50 %)
- Mellanmål 5 kr vid enstaka mellanmål, vid heldag ingår detta.
- Kvällsmat 21 kr (30 %)
- Heldag 70 kr (100 %)

Priserna bygger på kommunala kostenhetens beräkning av kostnaden för måltider till barn- och utbildning, vilken anses vara motsvarande för korttidsvistelse/korttidstillsyn.

I avgiften ingår ej individuellt anpassad hjälp i den dagliga livsföringen som ingår i LSS-insatsen.

7.2 Resor

Resor till och från verksamheten bekostas av den enskilde eller räknas som skolresor.

7.3 Sjukbidrag/Förtidspension

Kommunen får endast ta ut avgift av dem som har en taxerad inkomst. Det innebär att ungdomarna blir betalningsansvariga först den dag de fyller 19 år och är berättigade till motsvarande aktivitetsersättning (19-29 år) eller sjukersättning (30-60 år).

För dem som har en inkomst gäller samma riktlinjer som för dem som bor i en bostad med särskild service för vuxna.

7.4 Underhållsbidrag

Föräldrar har var och en skyldighet (5 § Förordning om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:1090)) att betala motsvarande underhållsbidrag till kommunen för barnets/ungdomens personliga behov och mat. Föräldrarna betalar utifrån taxerad inkomst och sin betalningsförmåga.

Vård och omsorg gör upp ett avtal med föräldrarna. Avtalet är gemensamt för placeringar enligt LSS och Socialtjänstlagen.

Underhållsbidraget betalas till verksamheten och behöver inte redovisas till anhöriga.

Riktlinjer för beräkning av underhållstöd återfinns i Svenska Kommunförbundets cirkulär 2006:54.

7.5 Barnbidrag

Föräldrarna uppbär barnbidraget för barnet/ungdomen. Barnbidraget ska gå till fickpengar, aktiviteter och inköp av kläder. Föräldrarna kan välja att överlåta barnbidraget till verksamheten och det sker då ingen redovisning av barnbidraget till föräldrarna.

7.6 Övrigt

De som är på korttidsplats debiteras en avgift för att bekosta de förbrukningsvaror och hygienvaror som kommunen tillhandahåller (toalettpapper, hushållspapper, tvättmedel och tvättlappar m.m.).

Kostnaden justeras enligt Konsumentverkets rekommendationer.

Halvdag 2 kr

Heldag 4 kr

Dygn 5 kr

8. Daglig verksamhet

Daglig verksamhet riktar sig till personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig.

Daglig verksamhet gäller för personer med utvecklingsstörning, autism, autismliknande tillstånd eller för personer med hjärnskador som uppkommit i vuxen ålder med betydande och bestående begåvningshandikapp som följd.

Verksamheten syftar till att ge en meningsfull sysselsättning, habilitering och om möjligt förbereda för ett arbete på den reguljära marknaden.

8.1 Måltider

För måltider i samband med daglig verksamhet gäller samma avgift som vid boende/dagverksamhet inom äldre- och handikappomsorgen. Priserna bygger på kommunala kostenhetens beräkning av kostnaden för måltider till äldreomsorgen.

8.2 Arbetsresor

Resor till och från daglig verksamhet som sker inom ramen för daglig verksamhet av verksamhetens personal är kostnadsfria. För resor som Kollektivtrafikkontoret ombesörjer erlägger den enskilde en avgift motsvarande 25 % av ordinarie färdtjänsttaxa.

8.3 Habiliteringsersättning

Den enskilde är berättigad till habiliteringsersättning, motsvarande en liten lön för sitt arbete.

Habiliteringsersättningen betalas till den enskilde i förhållande till antal närvarodagar.

2014 är habiliteringsersättningen för heldag (6 h) 56 kr och för halvdag (minst 3 h) 37 kr. Habiliteringsersättningen uppräknas årligen med samma belopp som måltidskostnaden.

Ordinerad träning enligt HSL, massage och/eller bubbelbad är inte grund för habiliteringsersättning.

9. Hälso- och sjukvård

Barn under 20 år har fri läkarvård. Vuxna betalar för sin läkarvård när de besöker vårdcentral eller sjukhus.

Enligt § 26 Hälso- och sjukvårdslagen får vårdavgifter tas ut enligt de grunderna som kommunen bestämmer i den mån annat inte är särskilt föreskrivet.

Omvårdnad ingår i bostad med särskild service 9 § 9 LSS och är kostnadsfri för den enskilde. I LSS finns inga bestämmelser om avgifter för hälso-och sjukvård, men i ansvaret för omvårdnad bedöms ingå att hjälpa den enskilde till den hälso-och sjukvård som behövs.

Avgift för kommunal hälso- och sjukvård uttages enligt "Hjo kommuns avgiftstaxa för vård och omsorg", avsnitt 5.1.5. 2014 är avgiften 275: - månad.

Avgift gäller för personer som har insatser enligt LSS och är över 20 år, och är inskrivna i kommunal hälso- och sjukvård. Insatsen ska utföras eller delegeras av sjuksköterska, arbetsterapeut eller sjukgymnast.